

BIRTHInvestigator: Seinimili. KDate: 12th Sept, 9182Interviewee: RoAselaBurebasaga, Rewa.ULUTAGA: NA NONA SUCU VOU EDUA NA GONE VAKATURAGA.

- Au dau susugi au tu na marama na tubuqu, na yacana ko Ro Aliti. Qai talanotaka ko koya vei au nisa vakarau me sucu edua na gone turaga, era sa na lai ta mai na buka ko ira na kena turaga. Oqo me sa mai vakarautaki tu na veika kece me baleta na nona sa vakarau sucu edua na gone turaga. Ko ira na marama era sa vakarau kece tu. Ni sa taratara tiko na marama ka bukete tiko oqo, sa na tukuna sara yani veiganei tamana ni sa mosi tiko na ketena. Sa lakovi sara edua na marama vuku me qaravi koya na marama ka sa taratara tiko oqo. Oti sa na tukuni sara yani me lai kau mada mai edua nawai me mai vukea na nona vakasucu na marama ka via vakasucu tiko oqo. Ena lai kau mai na va nadrauni gasau vata va nadrauni wa bula, rau sa qai mai vusoi vata. Sa mai gunuva sara yani na marama oqo, ni sa gunu oti, sa tukuni sara yani ni sa na tara veitokatokai na marama oqo. Sa qai tukuni vua me tucake mada me tatara kina Rube ni vale, me qai gu sobu. Ni gauna sa gu kina sa qai kacabote na nona wai. Oti sa mani tukuni tale yani vua me davo, oti sa mani sucu sara

Cont'd Page 2.

- mai na gone vou. Ni gauna sa lutu mai kina ki ra na gone sa qai vakarautaka na nona i vicovico me caga dua. Oti sa qai mai waraka toka yani na nona soli i cegu ko tinana vei luvena. Ni rau sa veisoli cegu ga sa qai vakarautaka toka edua na wa vata na nona qani kai na marama vuku ogo me na kosova kina nai vicovico ni gone. Oti sa qai bukia yani nawa qai kosova sara yani nai vicovico ni gone. Oti sa mani kau sara mai na gone ka mai olo vinaka, ka mai vakadavora toka yani ena Ceba na ibe lailai ka ubi toka ena masi yavu, na masi vulavula. Sa qai mai saga yani na i Tokatoka ni gone na marama vuku. Gauana sa tabaka kina nai tokatoka sa qai lako mai ki tuba, sa na vakrautaki toka yani edua na masi me olo kina. Kevaka e via dredre vakalailai na kena kau mai ki tuba nai tokatoka, saqai lai kau mai na kuli ni Siti, sa qai mai seisei ka biu ena dua nadari. Biu ga vakaogo sa qai tekivu vulo yani sa qai gunu sara na marama ka sa vakasucu oti. Sa na tukuni sara yani gone vakaturaga, Sa na qiri sara tu yani na lali. Sa oti koya sa qai vakasava-savataki toka yani na marama. Sa qai kau yani na marama ogo me lai davo koto ena vanua ka ra sa vakarautaka tu na nona i sa. Eke sa na lai davo koto kina na marama, sa na qai lako tale ga mai na marama na tinana me mai tevuka na nona i davodavo. Sa ra na qai lewe tini mai na marama ka lewe tini mai na turaga, meratou mai

Cont'd Page 3.

- veivuketaka tiko na mocemoce vata keirau na veitinani vou. Oqo talega era na mai lai keveta tiko kina na goneoqo me kakua ni tau era me yacova sara na gauna sa qai lutu kina na butoni gone. Lewe tini talega mai nayasani marama me mai vakasaqara na Dolodolo. Oqo na ba me mai saqa, ia na kena benu kece ena maroroi vinaka ni sa yacova sara na gauna sa lai bogi tini kina. Ia na marama ka vakasucu oqo ena sega ni tara na kena ena cula tiko ga me yacova sara na bogi tini. Ia mevaka ko ira na lai vakasaqara tiko na dolodolo, oqori ga ko ira na gone yalewa. Baleta ni ririkotaki de qai dua na marama sa bukete lo tiko qai lai tauvimate na gone. Ni sa caka bogi tini sa na davo tu ena nona i davodavo, sa qai mai lumu yani ena Rerega. Ena mataka ni bogi tini era sa naqai sara mai na tabana ni marama ka ra roqota tu mai na Dolodolo. Sa ra qai tabetabe ruarua na yasana ki loma ni vale. Ia veikoya na marama ka vakasucu tiko oqo, me kakua ni raica mai nararama. Ni sa bogi tini sa qai tevu na nona ibe ni kana, ni gauna sa vakarau basika mai kina marama oqo. Sa qai lumu mai ena Rerega qai mai vakasalusalu. Oti erau sa qai kau mai vakaveitinani. Ni sa rau basika ga mai era na qai kailavaka yani na marama, 'sa basike aue '. Ia na kakana koya sai koya na me gunuvi ga na ba kua ni vakamasima kei dalo, kevaka sa soli na uvi me soli vata yani na kena wai.

Cont'd Page 4.

- Ocei edau vakatoka na yacani gone ?
- Ena gone vakaturaga edau vakatoka yaca na wekadratou na turaga. Oqo eratou na kauta yani edua na kamunaga me lai vakatokai kina na yaca koya na gone.
- Na cava edau nodrai tavi nacauravou ?
- Ko ira na cauravou koya era sa kolo buka tiko. Ni gauna sa ra yacova mai kina na bogi tini, era sa na yadra sara vakamataka lailai na gone yalewa ka ra gole yani ena bure ni cauravou ka lai sova yani kina na sivilivi ni dalo na benu ni ba. Mera qai yadra mai na cauravou oqori ka ra qai raica na ka oqo. Era sa na vakarau sara mera lai mokuti ira na gone yalewa. Sa ra qai yadua mai na tabani via mera mai moku kina na gone yalewa. Sa ra veimoku oti koya era sa qai lai cakava mai na qalu me kedra nagoneyalewa.
- Ni sa lutu mai nai tokatoka na cava edau caka ?
- Ni sa lutu ga mai na tokatoka sa na olo sara yani ena dua na kumi sa qai kau yani me lai bulu e yasani vale. Ia kevaka ni sa lutu mai na vicovico sa na mai maroroi ka mai ologi koto vakavinaka.
- Na cava edau yaco ke mani dredre na kena lutu mai na Tokatoka ? Edua tu beka na kena vakabauta vakaviti ?
- Baleta beka ni dau toka maca, ni oqori edua na ka evia kania qai sega ni yaco na lomana. Ia mevaka me dau kania na vudi se jaina me dau kosokoso rawa tu. Baleta kevaka e sega ni kosokoso na vudi koya, ni gauna sa sucu mai

Cont'd Page 5.

- kina na gone sa narawa ni wavivi tu ena domona na nona i vicovico. Koya gona na tikina oqori medau totolo sara na kena sereki mai, baleta ni rawa ni vakamatea na gone.
- Mevaka ni ko a kaya tiko ni kana Batiko ga na tinani gone, na cava na vuna ?
- Baleta gona na ulamea, me dau dradraluka tu ga mai na kena kakana baleta gona na sucu ka soli tiko vua na gone.
- Baleta na cava edau sega ni tukuni kina ni sa taratara na marama koya ?
- Baleta gona de qai sucu dredre kina na nona sucu mai na gone. Mevaka ni kevaka sa kilai ena sucu dredre na tinani gone, ni sa basika tu mai na gone qai sega ni rawa mesucu mai ki tuba. Na kena vakaraitaki ga de dua e cudru tiko beka. Oti meratou sa na lakovi yani me lai caka yani vua edua na yaqona. Ni gauna e caka oti kina yaqona oqori gaunavata talega sa na sucu kina na gone. De oti ka vakamatea ga na tinana na gone. Eso edau lai yamoca na keteni tinaqu vakacabecabe sa qai rawa ni sucu mai na gone. Sa kena levu ga koya.

S A O T I